

บทที่ 8

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูประถมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามทัศนะของครูและผู้บริหาร ในบทนี้จะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแยกตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยครู และผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2538 ประกอบด้วยครู จำนวน 9,264 คน ผู้บริหาร จำนวน 793 คน รวมประชากรทั้งหมด 10,057 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วยครู และผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีพุทธศักราช 2538 จำแนกเป็นครู จำนวน 383 คน ผู้บริหาร จำนวน 266 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 649 คน ซึ่งคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 27) อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534 : 27) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของกลุ่มประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง = 0.05

2.1 กลุ่มตัวอย่างครู

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{9,264}{1 + 9,264(.05)^2} \\ &= 383.44 \\ &= 383 \text{ คน}\end{aligned}$$

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{793}{1 + 793(.05)^2} \\ &= 265.88 \\ &= 266 \text{ คน}\end{aligned}$$

3. วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) (วัน เชนพิชัย, 2535 : 308) ตามอำเภอ ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

3.1 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยแบ่งชั้นตามสัดส่วนในแต่ละอำเภอ

3.2 โรงเรียนที่สุ่มมาจะได้กลุ่มตัวอย่างครูและผู้บริหารโรงเรียนเป็นหน่วยเจนนับ ประกอบด้วยครู จำนวน 383 คน ผู้บริหาร จำนวน 266 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 649 คน
รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวม กลุ่มตัวอย่าง
		ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	
เมือง	76	1,176	76	49	25	74
ชนอม	20	222	20	9	7	16
ฉวาง	63	703	63	29	21	50
ชะอวด	52	633	52	26	18	44
เชียรใหญ่	60	527	60	22	20	42
ท่าศาลา	53	706	53	29	18	47
ทุ่งสง	52	755	52	31	18	49
ทุ่งใหญ่	42	445	42	18	14	32
ปากพนัง	77	683	77	28	26	54
ร่อนพิบูลย์	48	615	48	26	16	42
ลานสกา	23	286	23	12	8	20
สิชล	45	513	45	21	15	36
หัวไทร	43	482	43	20	14	34
พิปูน	17	199	17	8	6	14
พรหมคีรี	19	238	19	10	6	16
นาบอน	19	137	19	6	6	12
บางขัน	17	202	17	8	6	14
ถ้าพรธรรมรา	13	124	13	5	4	9
จุฬาภรณ์	23	205	23	9	8	17
พระพรหม	16	237	16	10	5	15
นบพิตำ	15	176	15	7	5	12
รวม	793	9,264	793	383	266	649

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครู แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครู โดยให้ผู้ตอบพิจารณาการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงาน
2. ด้านการปฏิบัติตน
3. ด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

ตัวอย่าง แบบสอบถามตอนที่ 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามตอนนี้ แบ่งการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูไว้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตน และด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

ขอให้ท่านพิจารณาว่า คุณครูในโรงเรียนของท่าน มีการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมแก่ผู้อื่น ทั้ง 3 ด้าน หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือในข้อนั้น ๆ

ข้อ	การปฏิบัติทางจริยธรรมของครู	ระดับการปฏิบัติ		
		เป็น แบบ อย่าง	ไม่เป็น แบบ อย่าง	ไม่ แน่ ใจ
	คณะครูในโรงเรียนของท่านปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ เป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่น หรือไม่ ด้านการปฏิบัติงาน			
0	แจ้งวัตถุประสงค์ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/.....
00	ผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน...../.....

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในการปฏิบัติเรื่อง การแจ้งวัตถุประสงค์
ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูว่า **เป็นแบบอย่าง**

ข้อ 00 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในการปฏิบัติเรื่อง การผลิตสื่อประกอบ
การเรียนการสอนของครูว่า **ไม่เป็นแบบอย่าง**

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นถึงปัญหา
ในการปฏิบัติทางจริยธรรมที่เป็นแบบอย่างของครูที่สำคัญ 3 ปัญหา พร้อมสาเหตุ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยโดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม
และคุณลักษณะของครูที่ดี

2.2 กำหนดโครงสร้างการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครูเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการ
ปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติตน และด้านการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

2.3 ลงมือสร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างที่ต้องการศึกษาวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.8 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้วิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบัค

2.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเหมาะสมแล้วไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ไปถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 18 อำเภอ กับ 3 กิ่งอำเภอ ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอนหนังสือนำส่งจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือในการส่งและรวบรวมแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยให้แก่ครู และผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอด้วยตนเอง
4. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอด้วยตนเอง

5. เมื่อได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำผลการตอบไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 หาจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 การปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างทางจริยธรรมของครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละในแต่ละข้อและแต่ละด้าน ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแล้วแปลผล
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดลำดับความถี่ในแต่ละปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 กำหนดหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 124)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับโครงสร้างหลักของ
เนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้หาค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 2 โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 132-133)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n หมายถึง จำนวนข้อ

S_i^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 หมายถึง คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด,
2535 : 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด